

HJ-2358

M. A. (Part-II) (External) Examination

May/June - 2018

Sanskrit : Paper-X

(History, Arthshashtra & Modern Short Story)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

सूचना/Instruction :

नीचे दशांशिक निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लखवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
☐ M. A. (PART-II) (EXTERNAL)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
☐ SANSKRIT : PAPER-10	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 5 <input type="text"/> 8	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> Nil
Student's Signature	

- १ (अ) सूचना प्रमाणे लखो : (गमे ते पांच) १०
- 1 (A) Rewrite as directed : (any five) 10
- (१) कर्मणि प्रयोगमां डेरवो :
(1) Turn into passive voice :
कृष्णः भक्तान् रक्षति ।
- (२) कर्मणि प्रयोगमां डेरवो :
(2) Turn into passive voice :
मृगाः जलं पिबन्ति ।
- (३) कर्तरि प्रयोगमां डेरवो :
(3) Turn into active voice :
छात्रैः श्लोकाः पठ्यन्ते ।
- (४) कर्तरि प्रयोगमां डेरवो :
(4) Turn into Active voice :
इन्द्रेण सोमरसः पीयते ।
- (५) भावे प्रयोगमां डेरवो :
(5) Turn into construction showing inner meaning voice :
सूर्यः प्रकाशते ।

(૬) ભાવે પ્રયોગમાં ફેરવો :

(6) Turn into construction showing inner meaning voice :

લક્ષ્મણ: તત્ર તિષ્ઠતિ ।

(૭) પ્રેરક વાક્યમાં ફેરવો :

(7) Change into પ્રેરક પ્રયોગ :

છાત્ર: શાસ્ત્રં જ્ઞાપચતિ ।

(બ) ગદ્યખંડનું સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો : (કોઈપણ એક) ૫

(B) Translate the paragraph Sanskrit into Gujarati : 5
(any one)

(૧) જ્ઞાનાર્થવિદ્ધાતો: વિદ્યાશબ્દ: સિધ્યતિ । 'યસ્ય કસ્યચિદપિ વસ્તુન: સમ્યક્તયા જ્ઞાનં વિદ્યા' ઇતિ કથ્યતે । વેદદર્શન - સાહિત્ય - વિજ્ઞાનાદીનાં વિષયાણાં પાઠં સમ્યગજ્ઞાનં ચ વિદ્યેત્યભિધીયતે । પદ્યપિ સંસારે બહૂનિ વસ્તુનિ સન્તિ, પરન્તુ વિદ્યૈવ સર્વશ્રેષ્ઠં ધનમસ્તિ । અત એવોચ્યતે - 'વિદ્યાધનં સર્વધનપ્રધાનં' ઇતિ । વિદ્યૈવ મનુષ્યો જ્ઞાનાતિ યત્કો ધર્મ: કોઽધર્મ:, કિં કર્તવ્યં કિમકર્તવ્યં, કિં પુણ્યં, કિં પાપં, કિં કૃત્વા લાભો ભવતિ કેન કાર્યેણ વાહાનિ: સમ્પત્સ્યતે । વિદ્યાધનમન્યદેવ ।

(૨) જીવનસ્તુ પઞ્જમહાભૂતરચિતજડપદાર્થેભ્ય: ભિન્ન: । એતે પદાર્થા: સર્વે સજીવા: નિર્જીઘાશ્ચ પરમાત્મનો સજ્જાતા:, પરમાત્માકારણાદેવ સ્થિતિમાપન્ના:, અન્તતોગત્વા પરમાત્મન્યેવ વિલીના: । પરમાત્મનસ્તુ વાસ: પિન્ડે બહ્વાન્ડે ચાસ્તિ । સ: તુ જગત: જીવનાં ચાન્તર્યામીએવ । જીવાત્મ-પરમાત્મન: સમ્બન્ધશ્ચાતીવ ગૂઢ: નિકટવર્તી ચ । સત્પામેવેદં યદેકોઽજ્ઞ:, દ્વિતીયશ્ચ સર્વજ્ઞ:, પરન્તુ વસ્તુત: યદા વિચાર્યતે તદેદં સ્પષ્ટં ભવતિ યદ્ દ્વયમપિ તત્ત્વમેકમેવા જીવ: પરમાત્મન: ઉદ્ભૂત: તસ્ય સરવા, તસ્યમેવ સ્વરૂપં, સ: તુ સ્વયમેવા અત એવાન્યો: ભેદસ્ય માન્યતા ભ્રાન્તિરૂપા ।

(ક) ગદ્યખંડનું ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો : (કોઈપણ એક) ૫

(C) Translate the paragraph Gujarati into Sanskrit : 5
(any one)

(૧) રામાયણે લોકહૃદયમાં આટલું મોટું સ્થાન મેળવ્યું છે. તેનું એક કારણ એ, વિશાળ પક્ષને આવરી લેતી હોવા છતાં, આખરે તો કુટુંબ કથા જ છે તેનું મધ્યબિંદુ કૌટુંબિક સ્નેહબંધન છે. પિતા-પુત્ર, ભાઈ-ભાઈ, પતિ-પત્ની, ગુરુ-શિષ્યના સ્નેહનો દીવો સંસારના ઝેરી વંટોળિયામાં કેવો સ્થિર રહે છે. તેનું એમાં નિરૂપણ છે. એ રીતે રામાયણ આદર્શ પાત્રોની હારમાળા છે. લક્ષ્મણ અને ભરત આદર્શ ભાઈઓ છે. લક્ષ્મણ પોતાના ભાઈ સાથે વનમાં રહે છે. તો બીજા ભાઈ ભરત ભાગે આવેલા રાજ્યશાસન છોડી, તેના પર રામની ચરણપાદુકા મૂકી એના પ્રતિનિધિ તરીકે વહીવટ કરે છે.